

Sygn. akt: III U 527/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 kwietnia 2014r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Beata Bielska
Protokolant:	sekretarz sądowy Ewelina Asztemborska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 kwietnia 2014r. w O.

sprawy z odwołania W. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania W. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 18.02.2013r. **znak** (...)

orzeka:

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

W. K. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. z dnia 18.02. (...), znak: (...), odmawiającej jej prawa do emerytury.

W uzasadnieniu wniosła o zaliczenie do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) w T. od 01.09.1972r. do 31.05.1992r. podnosząc, że pracowała wówczas na stanowisku odlewnika form gipsowych i wyrobów ceramicznych oraz malarza – zdobnika wyrobów ceramicznych.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, że na dzień 01.01.1999r. odwołująca udowodniła ogólny okres pracy wynoszący 24 lata i 9 miesięcy. Zdaniem organu rentowego W. K. nie udowodniła zaś 15-letniego pracy w szczególnych warunkach. Do stażu pracy w szczególnych warunkach nie zaliczono okresu zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) w T. od 01.09.1972r. do 31.05.1992r., bowiem w świadectwie pracy w szczególnych warunkach brak jest określenia charakteru wykonywanej przez odwołującą pracy ściśle wg wykazu, działu i pozycji Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz stanowiska pracy według zarządzenia resortowego.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 20.01.2013r. W. K. złożyła w ZUS ponowny wniosek o ustalenie uprawnień do emerytury na podstawie przepisów ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Po rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy uznał za udowodniony na dzień 01.01.1999r. ogólny okres pracy wynoszący 24 lata i 9 miesięcy okresów składkowych i nieskładkowych.

ZUS uznał natomiast, że odwołująca nie udowodniła wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Do pracy w szczególnych warunkach nie zaliczono okresu zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) w T. od 01.09.1972r. do 31.05.1992r., bowiem uznano, iż świadectwo pracy w szczególnych warunkach nie odpowiada wymogom formalnym. W konsekwencji zaskarżoną decyzją z dnia 18.02.2013r. ZUS odmówił W. K. prawa do wcześniejszej emerytury.

W ocenie Sądu odwołanie nie jest zasadne.

Zgodnie z art. 184 w/w ustawy w zw. z § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze emerytura przysługuje, jeżeli ubezpieczona spełniła łącznie następujące warunki:

- osiągnęła wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet,
- nie przystąpiła do otwartego funduszu emerytalnego lub złożyła wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa,
- w dniu wejścia w życie przepisów ustawy emerytalnej, tj. 01.01.1999r. udowodniła okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 dla kobiet, w tym okres zatrudnienia w szczególnych warunkach wykonywany stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy, wynoszący co najmniej 15 lat.

Według przepisu § 2 ust. 1 w/w Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Biorąc pod uwagę powyższe przepisy należało uznać, że rozstrzygnięcie w sprawie było uzależnione od wykazania przez W. K. 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

W. K. domagała się zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) w T. od 01.09.1972r. do 31.05.1992r.

Zdaniem Sądu do pracy w szczególnych warunkach należy zaliczyć odwołującej jedynie okresy zatrudnienia od 01.07.1975r. do 31.03.1982r. i od 01.12.1991r. do 31.05.1992r.

Z akt ZUS, dotyczących W. K. wynika, że na okoliczność spornego okresu pracy w Spółdzielni Pracy (...) w T. odwołująca złożyła do ZUS świadectwo pracy z dnia 25.05.1992r., w którym wskazano, iż w okresie od 01.09.1972r. do 31.05.1992r. była ona zatrudniona na stanowiskach: uczeń (od 01.09.1972r. do 30.06.1975r.), odlewnik form gipsowych i wyrobów ceramicznych, malarz-zdobnik wyrobów ceramicznych oraz brakarz wyrobów ceramicznych (6a.e.). Odwołująca złożyła również świadectwo pracy w szczególnych warunkach z okresu zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) w T. wskazujące, że w okresie od 01.09.1972r. do 31.05.1992r. wykonywała pracę w warunkach szkodliwych na stanowiskach pracy wymienionych w dziale V poz. 11 Wykazu A stanowiącego załącznik nr 1 do uchwały nr 22 Zarządu Centralnego Związku Cepelia (k. 14a.e.).

Powyższe świadectwo pracy w szczególnych warunkach zostało wystawione przez archiwum – (...) s.c. Biuro Usług (...) w Z. i zostało zakwestionowane przez ZUS z przyczyn formalnych, bowiem nie wskazano w nim

charakteru wykonywanej przez odwołującą pracy ściśle wg wykazu, działu i pozycji Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz stanowiska pracy według zarządzenia resortowego.

Wobec zakwestionowania w/w świadectwa pracy w szczególnych warunkach Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe w celu ustalenia, jakie czynności wykonywała odwołująca.

Sąd w toku postępowania uzyskał akta osobowe W. K.. Wynika z nich, iż odwołująca w Spółdzielni Pracy (...) w T. została zatrudniona od dnia 01.09.1972r. na podstawie umowy o pracę o naukę zawodu i pracowała w tych charakterze do dnia 30.06.1975r. Następnie w okresie od 01.07.1975r. do 31.12.1975r. pracowała na stanowisku wykańczalnika (czyszczącej) wyrobów ceramicznych, a w okresie od 01.01.1976r. do 31.03.1982r. była zatrudniona na stanowisku odlewnika wyrobów ceramicznych i formierza. W okresie od 01.04.1982r. do 30.11.1991r. odwołującej powierzono obowiązki malarza - zdobnika wyrobów ceramicznych a w okresie od 01.12.1992r. do 31.05.1992r. obowiązki brakarki.

Ponieważ W. K. wywodziła, iż w całym okresie zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) w T. pracowała w szczególnych warunkach, w celu oceny zasadności odwołania Sąd przesłuchał odwołującą w charakterze strony oraz przesłuchał świadków A. M. i A. Z..

W. K. zeznała, że Spółdzielnia Pracy (...) w T. wyrabiała wyroby ceramiczne jak: dzbanki, talerze z gliny, wazony, podkłady-kształtki do części samochodowych, formy gipsowe dzbanków i kształtki ceramiczne do budownictwa. Podkłady – kształtki i kształtki ceramiczne do części samochodowych były sprzedawane do innych zakładów a pozostałe wyroby były sprzedawane w sklepach cepeliowskich.

Odwołująca zeznała, że po skończeniu szkoły i praktycznej nauki zawodu pracowała jako odlewnik form gipsowych i wyrobów ceramicznych. Opisując proces produkcji zeznała, iż najpierw sporządzano formy wlewając gips do odpowiednich form, tzw. matek, zrobionych z gipsu, a po sporządzeniu kolejnych form wlewano do niej glinę i powstawały wyroby ceramiczne. Odwołująca dodała, iż jej czynności polegały wówczas na odlewaniu form, a potem na czyszczeniu odlewów z gliny a pracując jako odlewnik, odlewała różne rzeczy: jednego dnia inną, drugiego inną.

W. K. zeznała też, że w pewnym okresie pracowała jako brakarz, tj. oglądała wyroby i sprawdzała, czy nie są uszkodzone, pracowała też jako malarz. Pytana o czynności na stanowisku malarza zeznała, że zdobiła gotowe, wypalone wyroby ceramiczne, ozdabiała dzbanki, wazony i talerze wyrabiane w Spółdzielni oraz talerze ceramiczne, które były przywożone do zakładu w celu ozdobienia, przy czym to malowanie, w każdy przypadku, było malowaniem ręcznym – pędzelkiem. Wskazała, że w zakładzie był podział na działy: wyrobów ceramicznych, wyrobów gipsowych, brakarnia, malarnia. W zakładzie były piece ceramiczne a do obsługi tych pieców, na stałe, były wyznaczone osoby, zaś ona przychodziła tam po odbiór wypalonych rzeczy. Jeżeli dany wyrób był tylko raz szkliwiony, to był raz wypalany w piecach, a jeśli po szkliwieniu był zdobiony, to po dokonaniu zdobienia był jeszcze raz wypalany. Szkliwienie polegało na pokrywaniu wyrobu bezbarwną farbą, a zdobienie polegało na nanoszeniu koloru na całość wyrobu i naniesieniu ozdób. Po nałożeniu koloru na całość dany wyrób był jeszcze raz wypalany, a po naniesieniu ozdób po raz kolejny.

Świadek A. M. zeznał, że pracował w Art-Ceramik w latach 1973-1992, najpierw jako palacz pieców tunelowych, potem jako brygadzysta i mistrz zmianowy.

Zeznał, iż zakład ten prowadził produkcję wyrobów szamotowych, ceramiki technicznej i użytkowej. Wskazał, iż wyroby szamotowe to kształtki i cegły z gliny szamotowej, których używa się w kuchniach węglowych, ceramika techniczna to kształtki do części przelączników elektrycznych, a ceramika użytkowa to ozdobne wyroby jak wazony do kwiatów, cukiernice, imbryki, miski itp., które były zrobione z gliny.

Świadek pytany o odwołującą zeznał, iż W. K. podlegała mu, gdy by brygadzystą i mistrzem zmianowym. Zeznał, iż po skończeniu szkoły przeszła na modelarnię, gdzie odbywała się produkcja wyrobów z gipsu, tj. form matek, używanych na innych działach do produkcji wyrobów z gliny, następnie odwołująca przeszła na dział zajmujący się wyrobem

ceramiki użytkowej i technicznej, była też na brakarni, gdzie zajmowała się sortowaniem wyrobów i sprawdzaniem, który jest uszkodzony oraz pakowaniem do wysyłki, zajmowała się też zdobieniem wyrobów.

Świadek zeznał nadto, iż w zakładzie były różne działy: modelarski, odlewania, szkliwienia i dział wypalania (piece), brakarnia i malarnia i do każdego działu były osoby przypisane na stałe do konkretnych czynności. Świadek dodał, iż jego zdaniem odwołująca pracowała w szczególnych warunkach bo malowała i pistoletem i pędzelkiem i pracowała też jako sortowacz na brakarni, sprawdzając jakość wyrobów.

Świadek A. Z. zeznał, że pracował w (...) Spółdzielni Pracy (...) w T. w latach 1972-1992 jako elektryk w dziale elektrycznym i do jego obowiązków należało utrzymanie w ruchu wszystkich urządzeń w zakładzie, tj. np. pras, kotłowni, pieców.

Świadek pytany o W. K. zeznał, iż pracowała ona na różnych działach: na odlewaniu wyrobów, na modelarni, na brakarni i jako malarz, w pewnym okresie miała malowanie natryskowe, a w pewnym pędzelkiem. Wskazał, iż na początku odwołująca była na formach gipsowych, na odlewni odlewała wyroby, robiła formy gipsowe a potem pracowała przy malowaniu. Dodał, iż w zakładzie malowanie było różną metodą, w zależności od materiału. Jeżeli malowano wyroby po pierwszorazowym wypalaniu, to były malowane albo pod ciśnieniem, albo zanurzane w kadzi z farbą, a potem były drugi raz wypalane. Potem niektóre z tych wyrobów były malowane ręcznie pędzelkiem, a pozostałe już nie były malowane, bo były już pomalowane na jeden kolor.

Zdaniem Sądu w/w zeznania świadków w całości zasługują na wiarę, za wyjątkiem tej części, w której świadkowie wskazują, iż odwołująca malowała także metodą natryskową, gdyż jest to sprzeczne z zeznaniami samej odwołującej, która wskazywała, iż wykonywała tylko malowanie pędzelkiem- zdobienie.

Po przesłuchaniu świadków i odwołującej oraz po dokonaniu analizy akt osobowych Sąd dopuścił dowód z opinii biegłej z zakresu bhp I. M. (1) celem ustalenia, czy praca W. K. w spornym okresie była pracą w szczególnych warunkach w rozumieniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach oraz w rozumieniu przepisów resortowych.

Biegła I. M. (1) w opinii z dnia 22.08.2013r. stwierdziła, że odwołująca w okresie zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) - Ceramik” w T. od 01.07.1975r. do 31.05.1992r. świadczyła pracę w szczególnych warunkach, o której mowa w wykazie A dziale V pkt 11 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Do pracy w szczególnych warunkach nie zaliczyła natomiast okresu pracy jako ucznia zawodu od 01.09.1972r. do 30.06.1975r.

Biegła w opinii wskazała, iż Spółdzielnia zajmowała się produkcją wyrobów ceramicznych dla budownictwa, tj. wyrobów ogniotrwałych - szamotowych typu kształtki, cegły, technicznych typu kształtki do części przełączników elektrycznych, użytkowych typu wazonów do kwiatów, cukiernice, imbryki, miski, talerze.

Biegła wydając opinię w oparciu o akta osobowe przyjęła, iż odwołująca po ukończeniu nauki w (...) Szkole Zawodowej od 01.07.1975r. pracowała na stanowisku czyszczącej wyrobów ceramicznych a jej praca polegała na oczyszczeniu nożykiem nierówności - resztek gliny z odlewu. W okresie od 01.01.1976r. do 31.03.1982r. odwołująca była zatrudniona na stanowisku odlewnika wyrobów ceramicznych, formierza i wówczas jej praca polegała na wykonywaniu form gipsowych, tj. form matek, formowaniu przez tłoczenie na prasach kształtek do części samochodowych i kształtek do budownictwa, odlewaniu masy ceramicznej. Biegła wskazała, że w okresie od 01.01.1976r. do 31.03.1982r. tygodniowa norma czasu pracy odwołującej wynosiła 36 godzin a to oznacza, że odwołująca pracowała codziennie po 6 godzin. Biegła przyjęła nadto, iż w okresie od 01.04.1982r. do 30.11.1991r. odwołującej powierzono obowiązki malarza - zdobnika ceramiki i wówczas jej praca polegała na szkliwieniu, zdobieniu - malowaniu pędzelkiem ceramiki użytkowej tj. wazonów, talerzy itp. Biegła co do tego okresu uwzględniła również zeznania świadka A. Z. i wskazała, iż zeznał on, że odwołująca malowała różną metodą w zależności od materiału, tzn. metodą natryskową pędzlem lub poprzez zanurzanie w kadzi. Biegła przyjęła też, że w okresie od 01.12.1992r.

do 31.05.1992r. odwołująca wykonywała obowiązki brakarki, polegające na sortowaniu wyrobów, sprawdzaniu, który jest uszkodzony oraz pakowaniu do wysyłki.

Biegła wskazała, że w dziale V załącznika A do Rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983r., zatytułowanym „W budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych ” pod poz. 11 wskazane są prace przy produkcji materiałów ogniotrwałych oraz wyrobów ceramicznych. Uchwała nr 22 Zarządu CEPELII (...) Związku Spółdzielni (...) z dnia 1 czerwca 1983r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach zawiera zaś załącznik nr 1 stanowiący wykaz stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach, uprawniające do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej, wymienione w wykazie A stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. W załączniku tym w dziale V zatytułowanym „W budownictwie i produkcji materiałów budowlanych” pod pozycją 11 są wymienione prace przy produkcji materiałów ogniotrwałych oraz wyrobów ceramicznych (ceramika dekoracyjno-użytkowa)

- 1) zestawiacz surowców mineralnych,
- 2) przerabiacz mas formierskich,
- 3) formowacz wyrobów ceramicznych,
- 4) wykańczacz wyrobów ceramicznych,
- 5) odlewacz wyrobów ceramicznych,
- 6) ustawiacz ceramiki do wypału w piecach,
- 7) wypalacz ceramiki,
- 8) odlewnik form z gipsu,
- 9) modelarz form z gipsu,
- 10) szklwierz ceramiki,
- 11) malarz ceramiki metodą natryskową(niezhermetyzowaną),
- 12) sortowacz po wypale i pakowacz,
- 13) robotnik pomocniczy wykonujący stale prace przy produkcji wyrobów ceramicznych.

Zdaniem biegłej z zebranego w sprawie materiału dowodowego, a w szczególności zeznań odwołującej, świadków oraz świadectwa pracy wynika, iż odwołująca w spornym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracowała na hali produkcyjnej wyrobów ceramicznych zajmując się odlewaniem form, odlewaniem wyrobów ceramicznych, zdobieniem wyrobów ceramicznych farbą ceramiczną, szklwieniem, czyszczeniem form z gliny, sortowaniem i pakowaniem wyrobów. Wykonywała przy tym prace wykańczacza wyrobów ceramicznych, odlewacza wyrobów ceramicznych, odlewnika form z gipsu, szklwierza ceramiki, sortowacza po wypale i pakowacza. Zdaniem biegłej odwołująca była zatrudniona przy pracy o znacznej szkodliwości dla zdrowia ze względu na hałas, zapylenie, farby ceramiczne zawierające ołów.

Biegła podała nadto, iż okres zatrudnienia od 01.09.1972r. do 30.06.1975r. jako okres pracy ucznia nauki zawodu nie jest okresem pracy w szczególnych warunkach, co wynika z ustawy z 2 lipca 1958r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy i ustawy z 15 lipca 1961r. o rozwoju oświaty i wychowania. Młodociani wykonujący pracę w ramach nauki zawodu, poza wykonywaniem czynności praktycznych, związanych z przyuczeniem się do określonego zawodu, zobligowani byli do doksztalcania teoretycznego, którego czas był wliczany do czasu pracy młodocianego. To z kolei wyklucza założenie,

że młodociany zatrudniony w celu nauki zawodu wykonywał pracę w warunkach szczególnych stale, nieprzerwanie i w pełnym wymiarze czasu pracy. Biegła wskazała też, że odwołująca nie domagała się zaliczenia tego okresu do pracy, o której mowa w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r.

Zastrzeżenia do opinii biegłej I. M. (1) wniósł organ rentowy. W piśmie z dnia 04.11.2013r. ZUS wskazał, że biegła zaliczyła okres od 01.07.1975r. do 31.05.1992r. do prac, o których mowa w Rozporządzeniu RM z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wykazie A dział V poz. 11. Podniósł, iż biegła zauważyła, że w okresie od 01.07.1975r. do 13.04.1984r. odwołująca pracowała 36 godzin tygodniowo i uznała wyłącznie na podstawie angażu, że praca była wykonywana w pełnym wymiarze. ZUS podniósł, iż zgodnie z przepisami obowiązującego w tym czasie art. 129 kp czas pracy nie mógł przekraczać 8 godzin na dobę i 46 godzin na tydzień. Natomiast Rada Ministrów po porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych określała w drodze rozporządzenia zakres i zasady skracania czasu pracy. Zatem podstawowy wymiar czasu pracy wynosił 46 godzin na tydzień. W przypadku skrócenia przedmiotowego wymiaru, konieczne było wskazanie przepisów rozporządzenia wydanego przez Radę Ministrów, zatem biegła powinna wskazać stosowne przepisy, zgodnie z którymi uznała że praca 36 godzin na tydzień stanowi pracę w pełnym wymiarze.

ZUS podniósł również, że biegła nie zauważyła, że przez większość zaliczonego okresu pracy odwołująca wykonywała czynności malarza zdobnika wyrobów ceramicznych. Zgodnie z przytoczonymi przez biegłą zeznaniami odwołującej (str. 7 opinii): to malowanie, w każdym przypadku, było malowaniem ręcznym - pędzelkiem. Ponieważ z przepisów resortowych wynika, że do pracy w szczególnych zalicza się prace malarza ceramiki metodą natryskową (niezhermetyzowaną), zatem nie ma żadnych podstaw aby zaliczyć malowanie za pomocą pędzelka.

Z uwagi na powyższe ZUS wniósł o zobowiązanie biegłej do uzupełnienia opinii przez odniesienie się do powyższych zastrzeżeń.

Sąd uwzględnił powyższy wniosek i dopuścił dowód z opinii uzupełniającej biegłej z zakresu bhp celem zajęcia stanowiska do zarzutów organu rentowego.

W opinii z dnia 28.01.2014r. biegła podtrzymała stanowisko zajęte w opinii głównej. Podniosła, że w art. 130 § 1 kp wskazano, iż czas pracy pracowników zatrudnionych przy pracach szczególnie uciążliwych lub w warunkach szkodliwych dla zdrowia podlega skróceniu poniżej wymiaru przewidzianego w art. 129. Skrócenie może polegać na zmniejszeniu dziennego lub tygodniowego wymiaru czasu pracy albo na ustanowieniu przerw w pracy wliczanych do czasu pracy. Skrócenie czasu pracy wprowadza się na czas trwania uciążliwych lub szkodliwych warunków pracy. Zgodnie z § 2 art. 130 Rada Ministrów po porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych określiła rodzaje prac, przy których stosuje się skrócony czas pracy oraz zasady jego skracania.

Biegła podała, że w okresie od 01.07.1975r. do 31.03.1982r. odwołująca była zatrudniona na stanowisku odlewnika wyrobów ceramicznych, formierza. Praca polegała na wykonywaniu form gipsowych tj. form matek, wlewaniu gliny do przygotowywanych form, oczyszczaniu wyrobów z gliny. W tym właśnie okresie, jak wynikała z treści angażu, odwołująca pracowała w ciągu 6 godzin dziennie, co daje 36 godzin tygodniowo, co świadczy o pracy w szczególnych warunkach.

Odnosząc się do pozostałych zarzutów organu rentowego biegła wskazała, że od 01.04.1982r. do 30.11.1991r. odwołująca pracowała na stanowisku malarza - zdobnika ceramiki, zgodnie z angażem z dnia 14.04.1984r. odwołująca zatrudniona była na stanowisku malarza - zdobnika ceramiki, a czas pracy na tym stanowisku wynosił 42 godziny tygodniowo.

Biegła dodała, iż wydając opinię brała pod uwagę zeznania odwołującej i świadków. Świadek A. Z. zeznał, iż malowanie było różną metodą w zależności od materiału. Jeżeli malowano wyroby po pierwszorazowym wypalaniu, to były malowane albo pod ciśnieniem, albo zanurzane w kadzi z farbą, a potem były drugi raz wypalane. Potem niektóre

z tych wyrobów były malowane ręcznie pędzelkiem, a pozostałe już nie były malowane, bo były już pomalowane na jeden kolor.

Odwołująca zeznała zaś, że jeżeli dany wyrób był tylko raz szkliwiony, to był raz wypalany w piecach, a jeżeli po szkliwieniu był zdobiony, to po dokonaniu zdobienia był jeszcze raz wypalany. Szkliwienie polegało na pokrywaniu wyrobu bezbarwną farbą, a zdobienie polegało na nanoszeniu koloru na całość wyrobu i naniesieniu ozdób. Po nałożeniu koloru na całość dany wyrób był jeszcze raz wypalany, a po naniesieniu ozdób po raz kolejny.

Przytoczone zeznania wskazują zdaniem biegłej, iż odwołująca dokonywała w tym okresie i szkliwienia, i malowania. Malowanie w zależności od materiału odbywało się poprzez zanurzanie w kadzi, natryskowo lub przy pomocy pędzelka.

Biegła podniosła, iż w dziale V załącznika A do Rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983r. - w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych pod poz. 11 wskazane są prace przy produkcji materiałów ogniotrwałych oraz wyrobów ceramicznych. Zdaniem biegłej z zebranego w sprawie materiału dowodowego, a w szczególności zeznań odwołującej, świadków oraz świadectwa pracy wynika, iż odwołująca w spornym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracowała na hali produkcyjnej wyrobów ceramicznych zajmując się odlewaniem form, odlewaniem wyrobów ceramicznych, zdobieniem wyrobów ceramicznych farbą ceramiczną szkliwieniem, czyszczeniem form z gliny, sortowaniem i pakowaniem wyrobów. Wykonywała przy tym prace wykańczacza wyrobów ceramicznych, odlewacza wyrobów ceramicznych, odlewnika form z gipsu, szkliwiera ceramiki, malarza ceramiki metodą natryskową (niezhermetyzowaną) i przy pomocy pędzelka, sortowacza po wypale i pakowacza.

Do w/w opinii uzupełniającej zastrzeżenia ponownie wniósł organ rentowy. W piśmie z dnia 25.02.2014r. wskazał, iż okresu od 01.04.1984r. do 30.11.1991r. nie można zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach, bowiem w tym okresie W. K. pracowała jako malarz przy malowaniu ceramiki pędzelkiem a nie malowaniu metodą natryskową. ZUS podniósł, iż fakt malowania pędzelkiem przyznała w swoich zeznaniach sama odwołująca a potwierdzili to świadkowie.

Po otrzymaniu powyższych zastrzeżeń Sąd wyznaczył rozprawę, na której dodatkowo przesłuchał W. K. w charakterze strony, a jej zeznania, złożone w dniu 14.04.2014r., dostarczyły dodatkowych danych, pozwalających na ocenę zasadności opinii biegłej, zastrzeżeń ZUS i samego odwołania.

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd uznał, iż W. K. w Spółdzielni Pracy (...) w T. pracowała w szczególnych warunkach jedynie w okresie od 01.07.1975r. do 31.03.1982r. i od 01.12.1991r. do 31.05.1992r. i w tym zakresie Sąd podziela wnioski opinii biegłej I. M. (1).

Z akt osobowych, zeznań W. K. oraz świadków A. M. i A. Z. jednoznacznie wynika, iż w okresie od 01.07.1975r. do 31.12.1975r. odwołująca pracowała na stanowisku czyszczącej wyrobów ceramicznych, a w okresie od 01.01.1976r. do 31.03.1982r. była zatrudniona na stanowisku odlewnika wyrobów ceramicznych i formierza. Odwołująca przesłuchiwana na rozprawie w dniu 14.04.2014r. zeznała, iż w okresie, gdy miała angaż wykańczalnik (czyszcząca) wyrobów ceramicznych, czyściła złącza pomiędzy dwoma, wcześniej złączonymi częściami odlewu i grawerowała wówczas kształtki ceramiczne, na odlewni były odlewane dwie połówki dzbanka, następnie formę się łączyło i wlewało się masę, a ona czyściła to miejsce połączenia. Zeznała nadto, iż na stanowisku odlewnika i formierza wlewała do form masę - glinę i gdy się uformował wyrób, wyjmowała go, czyściła i wlewała następny, zaś wyrobione rzeczy wstawiane były do pieca i wypalane.

Z akt osobowych, zeznań W. K. i świadków A. M. i A. Z. wynika też, iż w okresie od 01.12.1991r. do 31.05.1992r. odwołująca wykonywała obowiązki brakarki (sortowacza), które polegały na badaniu jakości wyrobów.

Oba w/w okresy biegła zaliczyła do pracy w szczególnych warunkach i w tym zakresie opinia ostatecznie nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Także Sąd podziela opinię biegłej I. M. w w/w zakresie. Praca odwołującej w tych okresach była pracą w szczególnych warunkach, wymieniona w Wykazie A dział V poz. 11 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz Uchwale nr 22 Zarządu CEPELII (...) Związku Spółdzielni (...) z dnia 1 czerwca

1983r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach (załącznik nr 1 – Wykaz A Dz. V poz. 11pkt 4, 5, 8 i 12).

Do pracy w szczególnych warunkach biegła I. M. (1) nie zaliczyła natomiast okresu od 01.09.1972r. do 30.06.1975r. Jest to okres, w którym W. K. wykonywała pracę na podstawie umowy o pracę jako uczeń nauki zawodu. Biegła prawidłowo uzasadniła swoje stanowisko w tej kwestii, podając stosowne przepisy, regulujące naukę zawodu a opinia w tym zakresie nie była kwestionowana przez żadną ze stron, w tym przez odwołującą. Także Sąd podziela w/w stanowisko biegłej.

Biegła I. M. (1) do pracy w szczególnych warunkach zaliczyła też okres od 01.04.1982r. do 30.11.1991r., w którym W. K. pracowała na stanowisku malarza-zdobnika ceramiki.

W ocenie Sądu okresu tego nie można jednak zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach, co słusznie podnosił organ rentowy w zastrzeżeniach do opinii.

Zgodnie z przepisami resortowymi - Uchwałą nr 22 Zarządu CEPELII (...) Związku Spółdzielni (...) z dnia 1 czerwca 1983r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach – na którą powoływała się odwołująca – do pracy w szczególnych warunkach zalicza się tylko prace na stanowisku malarza ceramiki metodą natryskową (nieshermetyzowaną). Biegła przyjęła, iż W. K. wykonywała właśnie taką pracę, lecz ten wniosek biegłej jest błędny.

Na okoliczność czynności wykonywanych przez W. K. na stanowisku malarza została przesłuchana sama odwołująca oraz świadkowie A. M. i A. Z.. Biegła powołuje się wprawdzie na ich zeznania, lecz interpretuje je w sposób dowolny, nie wynika z nich bowiem, aby odwołująca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała czynności malowania metodą natryskową (nieshermetyzowaną). Wręcz przeciwnie, z materiału dowodowego wynika, iż W. K. na stanowisku malarza wykonywała jedynie czynności malowania ręcznego – pędzelkiem i były to czynności zdobienia, a nie szklwienia. Wprawdzie na pierwszej rozprawie w dniu 23.04.2014r. świadkowie i odwołująca wspominali o malowaniu pod ciśnieniem lub przez zanurzanie w kadzi i o szklwieniu, lecz nie oznacza to, iż odwołująca wykonywała takie czynności. Opisując w/w sposoby malowania i szklwienia świadkowie i odwołująca opisywali bowiem jedynie poszczególne etapy produkcji wyrobów ceramicznych. Nadto podkreślić trzeba, że sama W. K. zeznała, iż malowała (zdobiła) wyroby ceramiczne jedynie pędzelkiem. Odwołująca przesłuchiwana po raz pierwszy na rozprawie w dniu 23.04.2013r. zeznała, iż jako malarz zdobiła gotowe, wypalone wyroby ceramiczne: ozdabiała dzbanki, wazoni i talerze wyrabiane w Spółdzielni oraz talerze ceramiczne, które były przywożone do zakładu w celu ozdobienia a to malowanie, w każdym przypadku, było malowaniem ręcznym – pędzelkiem. Sama odwołująca przyznawała więc, że nie malowała metodą natryskową, lecz pędzelkiem. Zeznania te potwierdziła przesłuchiwana ponownie na rozprawie w dniu 14.04.2014r. a jej przesłuchanie wówczas miało na celu ewentualną weryfikację stanowiska biegłej. Odwołująca na rozprawie w dniu 14.04.2014r. zeznała, iż jako malarz pracowała na malarni, gdy tam pracowała, to wykonywała czynności tylko na tym dziale a nie pracowała wówczas na innych działach. Zeznała też, że malowanie odbywało się ręcznie, pędzelkiem, malowała wzory na dzbankach, talerzach i innych wyrobach. Jej zeznania są więc jednoznaczne.

Zwrócić należy uwagę na fakt, iż w aktach osobowych odwołującej wskazano, iż jako malarz-zdobnik pracowała na dziale – malarnia i odwołująca potwierdziła to. Zarówno odwołująca jak i świadek A. M. wskazali, iż w Spółdzielni były różne działy: modelarski, odlewania, szklwienia, wypalania (piece), brakarnia i malarnia. Z powyższego wynika więc, iż dział szklwienia był innym działem niż malarnia, a z zeznań samej odwołującej i z jej akt osobowych wynika, iż na dziale szklwienia odwołująca nie pracowała. Jest to logiczne skoro weźmie się pod uwagę, iż z zeznań odwołującej wynika, iż zdobiła ona wyroby użytkowe, tj. malowała na nich wzory a malowanie wzorów nie mogłoby się odbywać metodą natryskową. Z zeznań odwołującej i świadków wynika też, że szklwienie polegało na pokrywaniu powłoką całego wyrobu a z zeznań W.K. wynika, iż takich czynności nie wykonywała.

Biorąc pod uwagę w/w materiał dowodowy, w tym zeznania W. K. należy więc uznać, iż w okresie od 01.04.1982r. do 30.11.1991r. odwołująca nie pracowała w szczególnych warunkach, bowiem wykonywała inny rodzaj malowania niż wskazany w przepisach resortowych. Nie uwzględnienie tego okresu skutkuje zaś uznaniem, iż odwołująca nie

wykazała wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, bowiem okresy zaliczone stanowią jedynie 7 lat i 3 miesiące.

W. K. nie spełnia więc warunków wymaganych do uzyskania prawa do emerytury z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił jej odwołanie od decyzji ZUS z dnia 18.02.2013r.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji.